

Zmiany obciążenia wód Odry zanieczyszczeniami z przemysłu rolno-spożywczego do roku 2007

Anna Janeczko-Mazur*

Przemiany ustrojowe w Polsce od 1989 r. spowodowały zmiany w gospodarce, w tym także w przemyśle rolno-spożywczym. Część zakładów zostało zlikwidowanych, inne uległy restrukturyzacji i prywatyzacji. Do ustalenia zmian wielkości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód Odry z przemysłu rolno-spożywczego wytypowano zakłady, które odprowadzały ścieki w ilości powyżej 500 m³/d. Jako stan aktualny przyjęto wielkości ładunków zanieczyszczeń zrzucanych w roku 2002.

Analizę obecnego i docelowego obciążenia wód Odry zanieczyszczeniami z przemysłu rolno-spożywczego dokonano w oparciu o opracowanie Korol i in. (2003) sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zamówienie Ministra Środowiska. Podstawą tej analizy były: raporty wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, opracowanie Instytutu Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Wielofunkcyjny System Informacji Gospodarki Wodnej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział w Katowicach. W oparciu o te materiały ustalono listę zakładów przemysłu rolno-spożywczego w dorzeczu Odry. Do wszystkich wysłano ankietę w formie tabeli obejmującą dane o: użytkowniku, odbiorniku ścieków, aktualnym stanie gospodarki ściekowej oraz o planowanych zmianach w zakresie gospodarki ściekowej w latach 2003–2007. Spośród 66 ankietowanych zakładów w dorzeczu Odry tylko 17 spełnia kryterium odprowadzania ścieków w ilości powyżej 500 m³/d. Poszczególne sektory przemysłowe, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska (2002), reprezentowane są przez następującą liczbę zakładów: przetwórstwo mleka — 2, przetwórstwo owoców i warzyw — 1, przetwórstwo ziemniaków — 2, przemysł mięsny — 4, produkcja tłuszczów roślinnych i zwierzęcych — 1 i cukrownie — 7. Dla tych użytkowników ustalono wielkości ładunków:

ChZT_{Cr}, azotu ogólnego i fosforu ogólnego jakie obecnie wprowadzają oni do wód Odry oraz ładunki jakie planują wprowadzać w roku 2007. Następnie obliczono wielkości zmian zanieczyszczeń wprowadzanych przez przemysł rolno-spożywczy do wód Odry dla trzech rozpatrywanych tu wskaźników. Z grupy 17 branych pod uwagę zakładów przemysłu rolno-spożywczego inwestycje w zakresie ochrony wód Odry przed zanieczyszczeniem na lata 2003–2007 zaplanowało tylko 5 użytkowników: 4 cukrownie i 1 zakład przemysłu mięsnego.

Obecnie roczne obciążenie wód w dorzeczu Odry ładunkiem wynosi: dla ChZT_{Cr} — 430,759 t/r, dla azotu ogólnego — 37,287 t/r i dla fosforu ogólnego — 7,021 t/r.

Analiza kierunku zmian wynikających zarówno z zaplanowanej działalności inwestycyjnej na lata 2003–2007 w zakresie ochrony wód Odry przed zanieczyszczeniem, jak i wzrostu ilości odprowadzanych ścieków o 3145 m³/d w stosunku do stanu aktualnego wykazała, że w zlewni Odry mogą nastąpić bardzo niekorzystne zmiany; wprawdzie zmniejszy się wielkość ładunku ChZT_{Cr} o 122,825 t/r, lecz nastąpi wzrost ładunku azotu ogólnego o 4,986 t/r i ładunku fosforu ogólnego o 0,065 t/r.

Aktualizacja pozwoleń tylko w 6 zakładach przekraczających dopuszczalne wielkości ładunków zrzucanych do wód powierzchniowych pozwoli na zmniejszenie ładunków: ChZT_{Cr} o 135,783 t/r, azotu ogólnego o 4,598 t/r i fosforu ogólnego o 1,506 t/r.

Literatura

- KOROL R., MARCHLEWSKA-KNYCH B., JANECZKO-MAZUR A., BOŻEK A., STROŃSKA M. & SZYJKOWSKA U. 2003 — Opracowanie koncepcji ochrony wód Odry przed zanieczyszczeniem na lata 2003–2007. Opracowanie IMGW Oddział we Wrocławiu: 5–19, Wrocław.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska, 2002 — z dn. 29 listopada w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Dziennik Ustaw, Nr 212, poz. 1799.

*Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Oddział we Wrocławiu, ul. Parkowa 30, 51-616 Wrocław